EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 2. 2. 2024
COM(2024) 46 final

2024/0025 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie prijať v Spoločnom výbore EHP k zmene Protokolu 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd

(EDIRPA)

(Text s významom pre EHP)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má v mene Únie prijať v Spoločnom výbore EHP v súvislosti s plánovaným prijatím rozhodnutia Spoločného výboru o zmene Protokolu 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd.

2. KONTEXT NÁVRHU

1.1. Dohoda o EHP

Dohoda o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „*Dohoda o EHP*“) zaručuje občanom a hospodárskym subjektom v EHP rovnaké práva a povinnosti v rámci vnútorného trhu. Stanovuje sa v nej začlenenie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa štyroch slobôd v 30 štátoch EHP, ktoré pozostávajú z členských štátov EÚ, Nórska, Islandu a Lichtenštajnska. Dohoda o EHP sa okrem toho vzťahuje na spoluprácu v ďalších dôležitých oblastiach, ako sú výskum a vývoj, vzdelávanie, sociálna politika, životné prostredie, ochrana spotrebiteľa, cestovný ruch a kultúra, známe pod spoločným názvom „*sprievodné a horizontálne*“ politiky. Dohoda o EHP nadobudla platnosť 1. januára 1994. Únia je spolu so svojimi členskými štátmi zmluvnou stranou Dohody o EHP.

1.2. Spoločný výbor EHP

Za spravovanie Dohody o EHP je zodpovedný Spoločný výbor EHP. Predstavuje fórum na výmenu názorov v súvislosti s fungovaním Dohody o EHP. Jeho rozhodnutia sa prijímajú na základe konsenzu a sú pre zmluvné strany záväzné. Za koordináciu záležitostí EHP na strane EÚ zodpovedá Generálny sekretariát Európskej komisie.

1.3. Pripravovaný akt Spoločného výboru EHP

Očakáva sa, že Spoločný výbor EHP prijme rozhodnutie Spoločného výboru EHP (ďalej len „*pripravovaný akt*“) týkajúce sa zmeny Protokolu 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd.

Účelom pripravovaného aktu je rozšíriť spoluprácu zmluvných strán Dohody o EHP tak, aby zahŕňala nariadenie (EÚ) 2023/2418 o zriadení nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA)[1].

Island a Lichtenštajnsko sa vynímajú z účasti na tomto nástroji a neprispievajú finančne na tento nástroj.

Pripravovaný akt je vyjadrením veľmi úzkej spolupráce medzi Nórskom a Európskou úniou v súčasnej geopolitickej situácii.

V súlade s rozpočtovou politikou EÚ je účasť na činnosti EÚ možná až po uhradení zodpovedajúceho finančného príspevku. Úhrada sa však môže uskutočniť po prijatí návrhu rozhodnutia Rady a po tom, ako EÚ vypracuje výzvu na poskytnutie príspevkov a predloží ju štátom EZVO, ktoré sú členmi EHP.

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2418 z 18. októbra 2023 o zriadení nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA), Ú. v. EÚ L, 2023/2418, 26.10.2023.

Preto, aby sa preklenulo obdobie od 27. októbra 2023 do prijatia príslušnej platby, mal by byť pripravovaný akt účinný aj spätne, a to od 27. októbra 2023. Spätná účinnosť sa netýka práv a povinností dotknutých osôb a je v súlade so zásadou oprávneného očakávania.

Pripravovaný akt sa pre strany stane záväzným v súlade s článkami 103 a 104 Dohody o EHP.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Komisia predkladá Rade pripojený návrh rozhodnutia Spoločného výboru EHP, aby ho Rada prijala ako pozíciu Únie. Po prijatí by sa táto pozícia mala pri najbližšej možnej príležitosti predložiť Spoločnému výboru EHP.

Pripojeným návrhom rozhodnutia Spoločného výboru EHP sa zavádzajú práva účasti štátov EZVO, ktoré sú členmi EHP, na činnostiach vyplývajúcich z nariadenia (EÚ) 2023/2418 o zriadení nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA), čo presahuje rámec toho, čo možno považovať za čisto technické úpravy v zmysle nariadenia Rady č. 2894/94[2]. Pozíciu Únie preto stanoví Rada.

Štáty EZVO, ktoré sú členmi EHP, by takisto mali finančne prispievať k uvedeným činnostiam. Island a Lichtenštajnsko sa vynímajú z účasti na tomto nástroji a neprispievajú finančne na tento nástroj.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

1.4. Procesnoprávny základ

1.4.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody*.“

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom EÚ*“[3].

1.4.2. Uplatnenie na tento prípad

Spoločný výbor EHP je orgán zriadený dohodou, konkrétne Dohodou o EHP. Akt, ktorý má Spoločný výbor EHP prijať, predstavuje akt s právnymi účinkami. Pripravovaný akt bude záväzný podľa medzinárodného práva v súlade s článkami 103 a 104 Dohody o EHP.

Pripravovaným aktom sa nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec dohody. Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ v spojení s článkom 1 ods. 3 nariadenia Rady č. 2894/94.

---

[2] Nariadenie Rady (ES) č. 2894/94 z 28. novembra 1994 o opatreniach na vykonávanie Dohody o Európskom hospodárskom priestore, Ú. v. ES L 305, 30.11.1994, s. 6.

[3] Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

1.5. Hmotnoprávny základ

1.5.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ v spojení s článkom 1 ods. 3 nariadenia Rady č. 2894/94 závisí predovšetkým od hmotnoprávneho základu právneho aktu EÚ, ktorý sa má začleniť do Dohody o EHP.

Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

1.5.2. Uplatnenie na tento prípad

Keďže rozhodnutím spoločného výboru sa rozširuje spolupráca zmluvných strán Dohody o EHP tak, aby zahŕňala nariadenie (EÚ) 2023/2418 o zriadení nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA), je vhodné založiť toto rozhodnutie Rady na rovnakom hmotnoprávnom základe ako akt, ktorý sa začleňuje do dohody. Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 173 ods. 3 ZFEÚ.

1.6. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 173 ods. 3 ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ a článkom 1 ods. 3 nariadenia Rady č. 2894/94.

5. UVEREJNENIE PRIPRAVOVANÉHO AKTU

Keďže aktom Spoločného výboru EHP sa zmení Protokol 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd, je vhodné, aby sa po prijatí uverejnil v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

2024/0025 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie prijať v Spoločnom výbore EHP k zmene Protokolu 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd

(EDIRPA)

(Text s významom pre EHP)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 173 ods. 3 v spojení s článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 2894/94 z 28. novembra 1994 o opatreniach na vykonávanie Dohody o Európskom hospodárskom priestore[4], a najmä na jeho článok 1 ods. 3,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Dohoda o Európskom hospodárskom priestore[5] (ďalej len „dohoda o EHP“) nadobudla platnosť 1. januára 1994.

(2) Podľa článku 98 Dohody o EHP sa na základe rozhodnutia Spoločného výboru EHP môže meniť, okrem iného, Protokol 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd.

(3) Je vhodné rozšíriť spoluprácu zmluvných strán Dohody o EHP tak, aby zahŕňala nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2418[6].

(4) Protokol 31 k Dohode o EHP by sa preto mal zodpovedajúcim spôsobom zmeniť s cieľom umožniť túto rozšírenú spoluprácu.

(5) Pozícia Únie v Spoločnom výbore EHP by preto mala vychádzať z pripojeného návrhu rozhodnutia,

PRIJAL TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má v mene Únie prijať v Spoločnom výbore EHP k navrhovanej zmene Protokolu 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd, je založená na návrhu rozhodnutia Spoločného výboru EHP pripojenom k tomuto rozhodnutiu.

---

4 Ú. v. EÚ L 305, 30. 11. 1994, s. 6.

5 Ú. v. EÚ L 1, 3.1.1994, s. 3.

6 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2418 z 18. októbra 2023 o zriadení nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA), Ú. v. EÚ L, 2023/2418, 26.10.2023.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka